

Свободні в номері:

- ◆ СЕСІЯ — НЕ ЗА ГОРАМИ;
- ◆ ПОЇЗДКА НА БАТЬКІВЩИНУ В. І. ЛЕНІНА;
- ◆ ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ: ЗВІТИ І ВИБОРИ;
- ◆ УНІВЕРСИТЕТУ СЛАВНІ СИНИ;
- ◆ ФЕЙЛЕТОН;
- ◆ СЛОВО ПРО СЛОВО;
- ◆ НАШЕ РІДНЕ МІСТО;
- ◆ СПОРТ.

◆ АНОНС

Ульяновськ на Волзі стоїть...

ЗДЕСЬ УЧИЛСЯ
ВЛАДИМИР ІЛЬЧ
УЛЬЯНОВ
(ЛЕНИН)
В 1879—1880 р.
В І КЛАСЕ
МУЖСКОЙ ГИМНАЗИИ

«В цій гімназії вчився Володя Ульянов... Тут кожен камінь Леніна знає. Ульяновськ. В місті, де народився і виріс Ленін, побувала делегація художньої самодіяльності нашого університету. Розповідь наших кореспондентів про поїздку читайте на 2-й стор.

У партійному комітеті

16 травня партком на своєму засіданні ухвалив постанову «Про вивчення і пропаганду Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

В постанові парткому намічено такі заходи по вивченню і пропаганді Постанови ЦК КПРС:

1. Організувати глибоке вивчення Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи» в системі партійної освіти на кафедрах, в студентських групах і всіх підрозділах університету.

2. Провести факультетські партійні збори з порядком денним «Про Постанову ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи» і завдання парторганізації» (липень—вересень 1979 року).

3. Провести в червні 1979 року збори ідеологічного активу університету, на яких розглянути завдання колективу університету в світлі Постанови ЦК КПРС.

4. Розробити заходи партійної організації і колективу університету по реалізації Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

18 травня в університеті проведено передбачений вищезгаданою постановою парткому семінар кураторів академгруп, на якому розглянуті завдання виховання студентів у світлі Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
І. І. МЕЧНИКОВА

РІК ВИДАННЯ 45-й № 18 (1352). 25 ТРАВНЯ 1979 р. Виходить щоп'ятниці. Ціна 2 коп.

Правофлангові

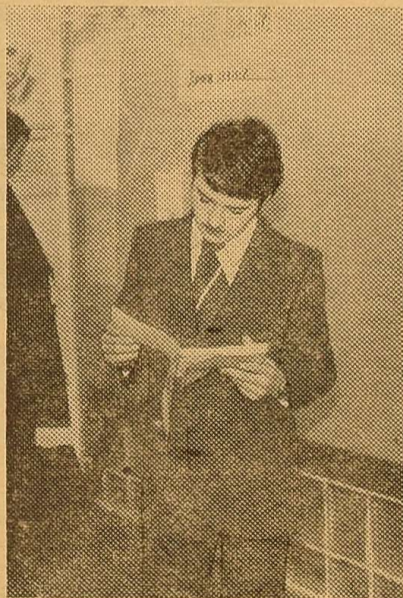
На цьому знімку ви бачите студентку IV курсу українського відділення філологічного факультету Галину Дядинчук. Багато хороших слів можуть сказати про неї і викладачі факультету, і студенти, які разом з Галею вчать. «Дівчина з перцем», — визначає її характер секретар комсомольського бюро філфаку Ольга Жмурина. Та, мабуть, такою і повинна бути справжня комсомолка, громадська активістка.

Ще на першому курсі, коли Галина тільки-но стала відмінницею, товариші обрали її членом комсомольського бюро групи, відповідальною за академсектор. Успішно справилася дівчина з цим дорученням, і ось в цьому навчальному році її обрали головою учово-виховної комісії факультету. Одразу ж закипіла робота УВК. Зараз комісія контролює і втручається у всі галузі студентського життя, а головне, ясна річ, в учово-виховний процес.

Зараз Галина Дядинчук, як і всі студенти університету, зустрічає свою чергову екзаменаційну сесію. І, зрозуміло, хоче, щоб вона теж була відмінною, для чого докладе всіх зусиль.

Фото Ігоря ПАНАСЮКА, студента I курсу філфаку, слухача ШМЖ.

ПОРА ХВИЛЮВАНЬ І РАДОЩІВ — СЕСІЯ!...

ГЕОЛОГИ: на фініші

Розповідає декан геолого-географічного факультету доцент Олександр Іванович ПОЛОСА:

—Зараз, коли на інших факультетах студенти лише завершили захист курсових і складають заліки, на геологічному відділенні нашого факультету літня сесія наближається до кінця. Геологи вже склали основну частину екзаменів, у більшості залишилось по одному іспиту. Та-

ке «опередження» передбачене учовою програмою, адже в кінці травня — на початку червня багато студентів геологічного відділення поїде на практику в різні кінці Радянського Союзу.

Якщо говорити про показники сесії, то найкращі вони на четвертому курсі. Відмінні оцінки в залікових книжках старости курсу — Сергія Гончара, студентів Ольги Дубленської, Юрія Ткаченка, Сергія Томашевського та інших. Радують нас і першокурсники. Тут варто відзначити Маргариту Седову, Віру Костенецьку, Віктора Ткаченка. Ці студенти — вірні собі. Вони показали себе в зимову сесію, що була в них першою, зараз не здають цих висот.

Наступного тижня розпочнеться сесія у студентів географічного відділення. Від них ми теж чекаємо не гірших результатів.

ФІЛОЛОГИ: готовність № 1

Розповідає заступник декана філологічного факультету доцент Панас Юхимович ДАНИЛКО:

—Ще на початку травня в нас на факультеті почалася підготовка до літньої сесії. Особливу увагу деканат разом з учово-виховною комісією приділив аналізу точної успішності на курсах і

ліквідації незадовільних оцінок. Саме в ці дні у нас проходить третій рубіжний контроль (тобто атестація). Вона — особлива, адже від неї рукою подати до сесійних іспитів, і її результати теж вплинуть на оцінки в залікових книжках.

Питання про підготовку до сесії стояло на недавньому засіданні вченої ради факультету. Студенти всіх трьох відділень (українського, російського та відділення «російська мова як іноземна») вже добре знають, коли і який іспит вони складатимуть.

На сьогоднішній день у нас закінчено захист курсових робіт на I—IV курсах, а також так званий малий (кафедральний) захист дипломних робіт.

Сесія — це найголовніша подія в студентському житті, період хвилювань і радощів. Наше побажання студентам — якнайбільше відмінних оцінок. Для цього є всі можливості. Залишається лише мобілізувати кожному свої сили і впевнено складати екзамени.

Підсумкові заняття

в системі партійної освіти відбулися на фізичному факультеті. Вони пройшли на високому організаційному й ідейно-політичному рівні.

В семінарі «Міжнародний комуністичний рух і міжнародні відносини» на підсумковому занятті при високій активності слухачів було висвітлене питання «Постанова ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

З лекцією виступив керівник семінару, кандидат історичних наук А. І. Балобас. Потім слухалися реферативні повідомлення найбільш активних слухачів.

◆ ДОКТОРСЬКА ВИСОТА

НА БЛАГО НАУКИ

ДОЦЕНТ КАФЕДРИ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ ТОПЧІВ УСПІШНО ЗАХИСТИВ ДОКТОРСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ на тему: «Моделі просторової організації геосистем». Його теоретичного характеру робота — це результат багаторічної напруженої праці вченого, чие ім'я широко відоме не лише серед географів нашої республіки, а і всієї країни. О. Г. Топчів — учасник всіх великих всесоюзних конференцій з економічної географії, всесоюзних і республіканських географічних з'їздів. Його доповіді і виступи викликали великий інтерес на симпозіумах XXIII Міжнародного географічного конгресу. О. Г. Топчів — автор більше 30 наукових праць з теоретичних і прикладних питань географічної науки, деякі з них перекладені англійською мовою і опубліковані в США.

Олександр Григорович веде активну громадську роботу на факультеті, є заступником декана з громадсько-політичної практики, керівником методологічного семінару в системі партійної освіти.

Колектив геолого-географічного факультету бажає новому докторові наук подальших успіхів у навчально-методичній і науковій роботі на благо розвитку радянської економічної географії.

Редакція теж приєднується до цих побажань.

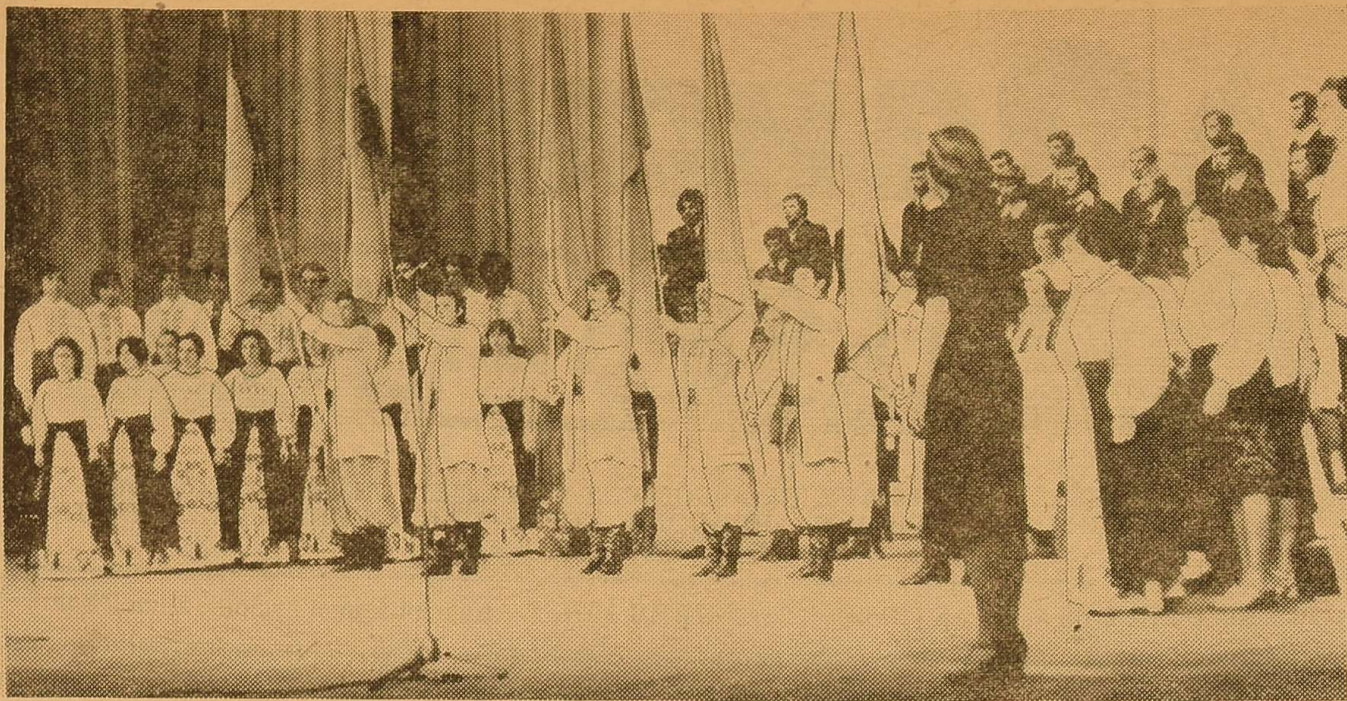
Вітаємо нового кандидата наук!

18 травня на засіданні спеціалізованої Ради по присудженню вчених ступенів філологічного факультету нашого університету асистент кафедри російської мови для іноземних студентів В. Є. Панченко захистив дисертацію на здобуття ученого ступеня кандидата філологічних наук на тему: «Проблема характеру в її зв'язку зі стилізованими тенденціями сучасної української радянської прози».

Редакція щиро вітає молодого кандидата наук і зичить йому нових творчих успіхів на ниві літературознавства і літературно-художньої критики.

Вітаємо також наукового керівника — доктора філологічних наук, професора В. В. Фашенка!

(Розповідь про наймолодшого в нашому університеті кандидата наук Володимира ПАНЧЕНКА читайте в наступному номері).

Ульяновськ на Волзі стоїть...

Від'їжджали ми 9 травня. Святковий настрій, помножений на радість цікавої дальньої мандрівки володів кожним, хто був у нашій численній делегації. Коли поїзд рушив, а під колесами вагонів прогуркотіли останні роз'їзди привокзальних колій, провідниця нашого вагона зачинила двері в тамбурі і присіла на диванчик першого купе у зачаруванні й зажурі. Хлопці й дівчата, учасники народного хору, — її пацакири — співали «День Перемоги»...

Пісні в кожному з наших вагонів поїзда «Одеса — Москва» не вщухали допізна. Такий вже народ — артисти. І не лише піснями давно знайомими й чутими обмежувались студенти. У нас в вагоні, скажімо, студент мехмату Володя Петришин за котрусь годину — дві написав слова і музику пісні «Ульяновськ на Волзі стоїть»:

Ми сидим в купе уютно
І нисколько нам не грустно,
Потому що весело поем...
Ми вєдь едем на гастроли,
То ли будет, еше, то ли,
Если мы в Москве передохнем.

І приспів
Мы едем, мы едем,
мы едем,
Ульяновск на Волге стоит,
А когда же туда мы придем,
От Одессы привет передадим...
Москва з'явилась несподівано.
Приміські села і містечка

поступово влилися в білосніжні квартали новобудов столиці. Здалеку увагу багатьох пригорнула вежа університету на Ленінських горах.

Часу було обмаль. Доїхали в метро з Київського на Казанський вокзал, і далі — на Ульяновськ.

Ще ніч в поїзді, і на ранок прибули на місце. Після зустрічі на вокзалі автобусами — розселитися. Не встигли й оглянутися — екскурсія.

Кожен з трепетним хвилюванням чекав цього часу: часу побачення з землею, якою ходив юний Володя Ульянов, побачення з будинком, де він виріс, з гімназією, де вчився, з Волгою, берегами якої любив гуляти, містом, з якого він пішов у революцію, пішов у безсмертя.

Сорокап'ятихвилинна екскурсія в будинок-музей Леніна промайнула, наче одна мить. З кімнати в кімнату, на антресолю... Ось кабінет Іллі Миколайовича Ульянова — глави сім'ї. Ось їдальня. Ось кімната Марії, Ольги, Дмитра, Олександра... Володина кімната. Чистота, строгість і величезна скромність. Нічого зайвого, все необхідне для життя, навчання, роботи. Маса книжок. Їх сторінки гортали Ульянови, гортав Володимир Ілліч, книжки, любов до яких в цій сім'ї прищеплювалась змалечку, книжки, з яких Володя Ульянов черпав мудрість, вироблену людством, і які стали супутником його на все геніальне життя.

Ось садок у дворі будинку, квітки. Все зберігається та-

● **НАШІ СПЕЦІАЛЬНІ КОРЕСПОНДЕНТИ М. ЗАДОРЖНИЙ (ФОТО) ТА В. БЕХТЕР РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО ПОЇЗДКУ ДЕЛЕГАЦІЇ УЧАСНИКІВ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ ОДУ НА БАТЬКІВЩИНУ В. І. ЛЕНІНА.**

ним, яким було тоді, сто років тому... Ці хвилини перебування в домі Леніна стали для кожного з нас хвилинами незабутніми.

А увечері — репетиція і концерт. Нам було люб'язно надано чудесний Палац профспілок міста Ульяновська. На вечір дружби, на концерт, присвячений 325-річчю возз'єднання України з Росією, прийшла молодь міста на Волзі — студенти, воїни, старшокласники, робітники.

Вечір розпочався щирим привітанням керівництва нашої делегації господарів залу — представників студентства Ульяновська. Ми привезли і вручили свої подарунки, що нагадуватимуть про наше місто-герой, про наш університет, про ласкаве Чорне море. Секретар Ульяновського міського комсомолу від імені молоді міста щиро подякував одеситам за подарунки, вручив наші делегації пам'ятні сувеніри про Ульяновськ.

А концерт наших аматорів завершив цю величну симфо-

нію дружби й братерства двох великих народів, які віками йшли, йдуть нині й повик ітимуть поруч у велике світле майбуття людства. Він ще раз продемонстрував велику й неперушну ленінську дружбу народів Країни Рад.

Наступного дня ми з величезним інтересом оглянули Ленінський Меморіал, зведений на честь 100-річчя від дня народження Володимира Ілліча Леніна. Зали цього величного пам'ятника вождю світового пролетаріату розповідають про те, як формувалася світогляд Леніна, як міцнів його геній, як разом з Леніним міцніла сила робітничого класу, що на чолі з ним здійснив небачену пролетарську революцію і відкрив нову епоху в історії людства — епоху будівництва комунізму.

Ми оглянули зал, де зібрані подарунки Меморіалові від людей доброї волі всього світу. Тут і книги з автографами Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР Леоніда Ілліча Брежнєва, передані ним в дар Ленінському Меморіалу.

І знов увечері — концерт. Тепер уже в актовому залі педагогічного інституту, який своєю світлою будівлею входить до Меморіального комплексу. І знов величний гімн братерства російського і українського, всіх народів нашої неосяжної Батьківщини

Важко сказати, які колентиви нашої самодіяльності приймалися в цих двох концертах глядачем найкраще. Всі були на висоті, всі дарували залові ча-

сточку своєї юної душі, свого бачення прекрасного, свого палкого захоплення мистецтвом. І нагородою кожному з наших аматорів були бурхливі оплески, а в фіналі — овації і скандування «Спа-си-бо!», «Мо-лод-ць!».

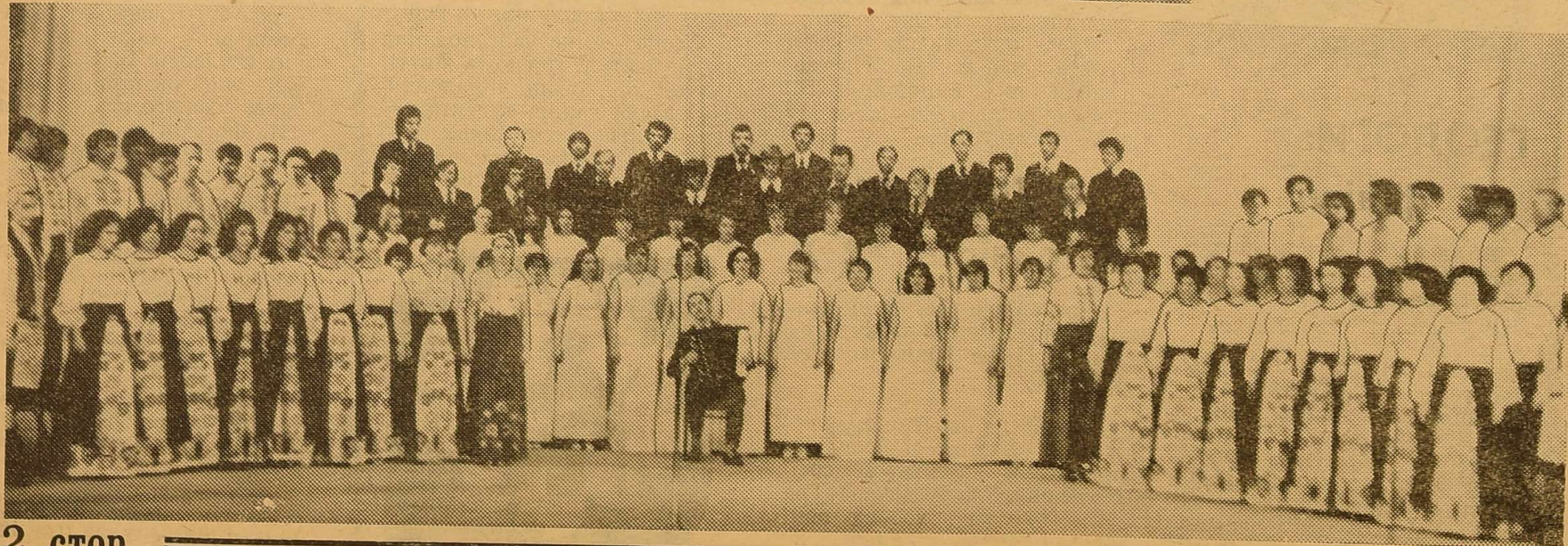
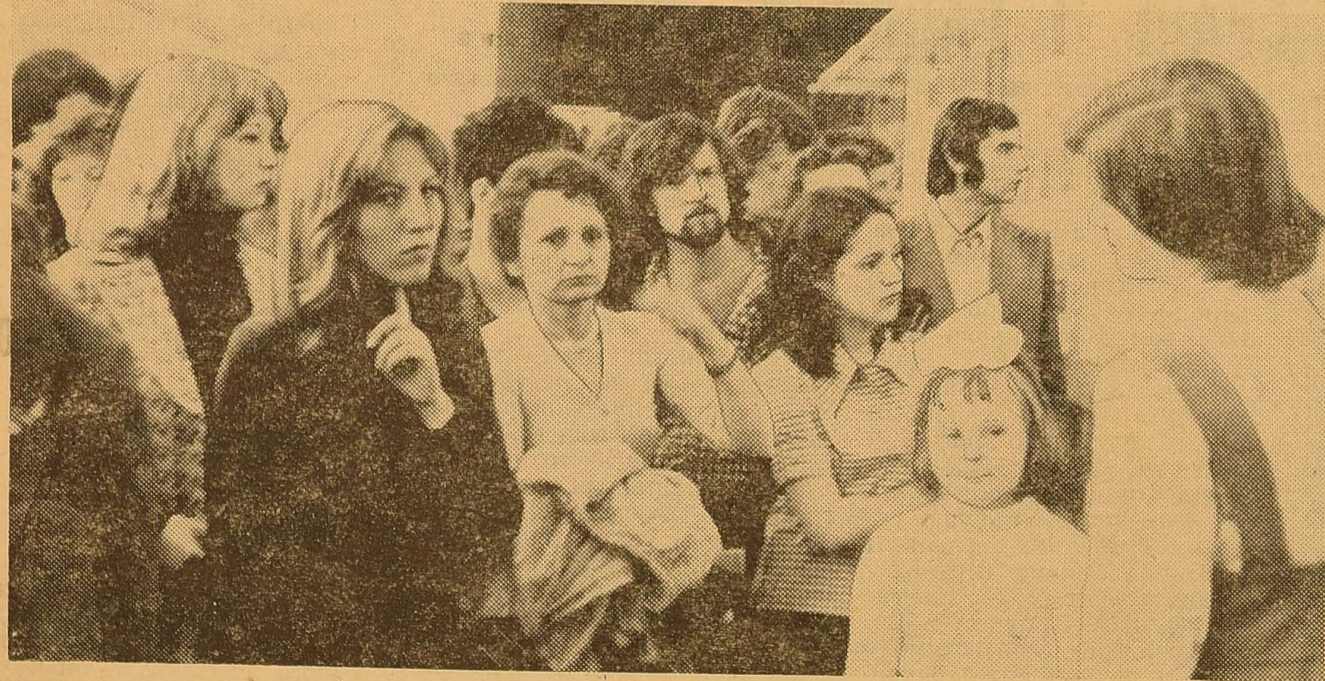
Час, проведений в Ульяновську, промайнув швидко й непомітно. Проте дні ці стали тими днями в житті кожного з нас, які не забуваються ніколи, спонукають нас ще більше замислюватися над змістом свого власного життя, звряючи його по Леніну.

На зворотному шляху у нас була тривала зупинка в столиці нашої Батьківщини — Москві. Під час екскурсії ми оглянули Красну площу і Кремль, автобусом протягом трьох годин їздили широкими вулицями й проспектами столиці.

І вже перед від'їздом багато з нас знову завітали на Красну площу — головну площу країни, — щоб ще раз вклонитися Мавзолею Володимира Ілліча Леніна. І не знаю, як кому, а мені в той момент під передзвін курантів згадалися рядки Бориса Олійника:

В святім чутті єдиної родини,
Що наш союз рубіново вінча,—
Довіку будуть Русь і Україна,
Покіль плече торкається плечам!

УЛЬНОВСЬК—ОДЕСА.

На знімках:
◆ хліб-сіль — в дарунок ульяновцям;
◆ початок концерту;
◆ ведучі програми;
◆ на урочистому вечорі присутніх вітає заступник секретаря парткому ОДУ Є. Н. Василевська;
◆ уважно слухають студенти розповідь екскурсовода в Ленінському Меморіалі;
◆ виступає академічний хор ОДУ.

Партійне життя: звіти і вибори

В партійних організаціях університету — пора звітів і виборів. Вони вже завершилися в партійних групах. А днями розпочалися звітно-виборні збори в парторганізаціях факультетів і підрозділів.

На своїх зборах комуністи висловлюють палке схвалення внутрішньої і зовнішньої політики ЦК нашої партії, Політбюро ЦК КПРС, невтомну боротьбу за мир у всьому світі, за процвітання радянської держави Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєва, думки і положення, висунуті в його книгах «Актуальні питання ідеологічної роботи КПРС», «Мала земля», «Відродження», «Цілина»

РЕКТОРАТ

Із звітною доповіддю виступив секретар партійного бюро **М. О. Тихомиров**. Було відзначено, що парторганізація приділяла велику увагу ідейно-теоретичній підготовці комуністів і безпартійного активу ректорату і наукової частини. Всі співробітники були охоплені політичною освітою.

Однак були і недоліки в проведенні занять. Часто допускалися об'єднання груп, що знижувало активність слухачів. Відвідування занять в окремих випадках було незадовільним.

Відзначалися також недоліки в роботі учбової частини: недостатній контроль за ходом навчального процесу, розподілом аудиторного фонду; низьке використання технічних засобів навчання та ін. Поряд з позитивними сторонами в роботі наукової частини і НДСу є й серйозні недоліки: мало впроваджується в народне господарство винаходи; не забезпечена щорічна підготовка докторів наук; низька ефективність роботи аспірантур та ін.

У своїх виступах комуністи **П. Д. Мамалігін**, **М. Я. Петренко** вказували на те, що партбюро недостатньо уваги приділяло контролю за виконанням партійних доручень комуністамими.

Свій виступ **Ш. Х. Халілов** присвятив в основному питанню якості роботи студентів. Повільно зменшується кількість невстигаючих студентів. Низьке відвідування занять.

Про недоліки в роботі по підготовці партійних зборів, участі в ній комуністів говорив у своєму виступі **П. П. Орлов**.

С. П. Бахмет говорив про погану роботу університетської телефонної станції, що гальмує нормальну роботу підрозділів.

В. Т. Любашевський говорив про стажування студентів, про допомогу цій новій і важливій ділянці роботи з боку партбюро.

Було прийнято розгорнуту постанову, спрямовану на подальше вдосконалення партійної роботи, поліпшення ідеологічної і політико-виховної роботи серед комуністів і співробітників ректорату.

В роботі зборів взяв участь і виступив заступник секретаря парткому університету **О. Г. Перхрест**.

Відбулося засідання новообраного партійного бюро. Секретарем обрано **М. Т. Тихомирова**.

ДЕКАНАТ ПО РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

На звітно-виборних партійних зборах деканату і кафедри російської мови для іноземних студентів відбулася велика і принципова розмова про роботу підрозділу університету, що стоїть на передньому краї ідеологічної боротьби. Із звітною доповіддю виступила секретар парторганізації **Л. В. Дрепіна**. Вона висвітлювала позитивне в роботі комуністів, всього колективу, а також зупинилася на недоліках, які ще мають місце

В обговоренні доповіді взяли активну участь комуністи **В. І. Світличний**, **М. Ф. Турутіна**, **Є. Г. Івановський**, **Д. В. Скрябіна**, **В. Г. Соломонов** та ін. Всі виступаючи відзначаючи позитивне і негативне в роботі парторганізації, дали позитивну оцінку діяльності партбюро за звітний період.

В роботі зборів взяв участь і виступила член парткому університету доцент **А. Л. Молчанова**.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Рік, що минув, для наукової бібліотеки був особливим. Увійшли до ладу після капітального ремонту три читальні зали, абонемент і зал для каталогів, відкрито музей рідкісних книжок. Успішно проведено Всесоюзний семінар по бібліографічно-інформаційному обслуговуванню у вузі.

Про все це йшлося у звітній доповіді секретаря парторганізації **Є. М. Зенькової**. Доповідач також відзначила недоліки, які ще існують в роботі парторганізації і колективу.

На зборах виступило вісім комуністів. Вони підняли ряд важливих питань життя парторганізації і всього колективу бібліотеки.

В роботі зборів взяли участь і виступили член парткому університету доцент **О. П. Муратчаєва** та інструктор райкому партії **В. В. Лесик**.

Секретарем парторганізації знову обрана **Є. М. Зенькова**.

УНІВЕРСИТЕТУ СЛАВНІ СИНИ

Ім'я на борту: Леон Попов

Нещодавно в Іллічівську побував теплохід Азовського пароплавства «Леон Попов». Щодня в порту вантажаться десятки морських велетнів. Але цей — особливий. На його борту — ім'я випускника нашого університету, революціонера ленинської гвардії **Леона ПОПОВА**.

Життя Леона Попова — яскравий приклад служіння Батьківщині.

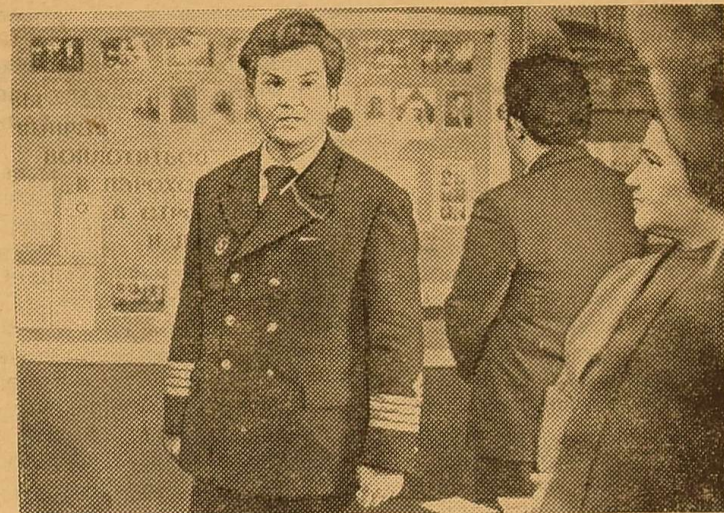
Він народився 16 вересня 1871 року в Аккермані (нині Білгород-Дністровський) в родині виноградаря Христофора Сергійовича Попова. Хачик Саркисович Папянц в кінці минулого століття залишив Вірменію і переселився в Бессарабію під час вірмено-турецької різни. Він змінив ім'я, по батькові й прізвище, боячись кривавої помсти. Чотири його сини і дочка пізніше стали революціонерами й загинули, віддавши своє життя великій справі Леніна.

Ще будучи гімназистом, Леон Попов разом з своїми братами і сестрою брав участь в підпільній революційній роботі, розповсюджував газету «Іскра». Він також писав листівки про бідняцьке становище селян в Бессарабії, був організатором гуртка по вивченню «Комуністичного маніфесту».

По закінченні гімназії Леон Попов вступає до Новоросійського університету, спочатку на природниче відділення, а потім на медичний факультет. В університеті він вів велику революційну роботу. За молодим революціонером було встановлено таємний нагляд поліції. В 1904 р. він вступає до лав РСДРП. З тих пір виконує відповідальні завдання партії. Коли в 1905 році до Одеси прийшов революційний панцирник «Потьомкін», Попов випускає листівки, що кликали повстати проти самодержавства. Він знаходився в одеському порту серед вантажників і матросів, що страйкували, закликав їх не йти на поступки судовласникам. Разом з іншими біль-

шовиками він брав участь в захваті пароплава «Емеранс», який потім доставляв потьомкінцям вугілля.

По закінченні Новоросійського університету молодий лікар їде в Аккерман, потім — до Татарбунар, працює в Херсонській губернії. За ним пильнують царські нишпорки, але революціонер уникає їх.

З початку першої світової війни Леон Попов на Західному фронті, лікар фронтових лазаретів. І тут він проводить активну революційну роботу, виступає проти безглуздої, кровопролитної війни.

В середині 1918 року він стає головою ЦК Російського товариства Червоного Хреста. В перші роки Радянської влади **Л. Х. Попов** допомагає **Ф. Е. Дзержинському** в боротьбі з дитячою безпритульністю. За героїзм і відвагу він був нагороджений двома бойовими орденами і Почесним знаком Червоного Хреста.

Весною 1919 року в Росії спалахнула епідемія тифу. Леон Попов на заклик партії

направляється на боротьбу з епідемією на Східний фронт. Там він заразився тифом. До цієї хвороби додалось запалення легень. Леон Попов загинув на бойовому посту, до останньої хвилини залишаючись в строю.

Ім'я полум'яного революціонера ленинської гвардії Леона Попова — випускника нашого університету — не забуде. В місті Білгороді-Дністровському його ім'я носить вулиця, а морями й оке-

анами ходить теплохід «Леон Попов». За п'ять років свого існування судно пройшло понад 100.000 миль, перевезло більше 240.000 тонн вантажів.

Гордістю судна є музей Леона Христофоровича Попова, який з кожним роком поповнюється новими експонатами.

...Теплохід «Леон Попов» знявся в черговий рейс. Курс — на Джакарту і Сінгапур.

Б. ДРУЖАЄВ.

На знімку: капітан теплохода «Леон Попов» **М. М. МАРТИНЕНКО** розповідає про судовий музей Леона Попова.

Фото **А. ТАРАНА**.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ АКТОРА

Одеське міжобласне відділення Українського театрального товариства широко відзначає 120-річчя з дня народження великого українського актора **П. К. Саксаганського**. Його діяльність була тісно зв'язана з Одесою, де він неодноразово виступав у найкращих своїх ролях.

Наукова сесія, присвячена

Саксаганському, відбулась в Будинку актора. З доповіддю «Корифей українського театру» виступив професор кафедри радянської літератури та літератури народів СРСР **А. В. Недзвідський**. Пражкитський і акторський шлях Саксаганського розповів доцент кафедри української літератури кандидат фі-

лологічних наук **П. Т. Маркушевський**. **О. Румянцева** розповіла про зв'язки Саксаганського з театральною молоддю.

На хуторі **Надія Кіровоградської області**, де існує музей **Карпенка-Карого**, заплановано також заслухати ряд доповідей одеських і кіровоградських літературознавців про Саксаганського.

В. ЛИСТОПАД.

Коли акти пахнуть «липою»...

Героїв у цій історії небагато. Але справа, яку вони закрутили, підхопила у свій вихор стільки фактів, що з них можна було б побудувати величезний пам'ятник її величності Безгосподарності.

В чім же річ? Чого це ми взялися писати цього фейлетона?

В головній групі народного контролю університету нам показали офіційного документа, який без зайвих слів названо так: «Про результати перевірки правильності витрачання піломатеріалів будівельною групою АГЧ в 1978 році». Ми уважно перечитали папери (мудру віддату належне народним дозорцям, їхній скрупульозності і ретельності при перевірці) і дуже здивувалися: як можна так безгосподарно, так легковажно поводитися з державним майном, з матеріальними цінностями!

Не будемо зловживати увагою і часом читачів, а тому

«За наукові кадри»

ФЕЙЛЕТОН

відтворимо лише кілька фактів, які свідчать про оту безгосподарність і які примушують замислитися.

В 1978 році виконробі будгруппи отримали зі складу в підзвіт 205 м³ піломатеріалів різного сорту. Всього отриманий піломатеріал був списаний за матеріальними звітами як використаний при проведенні ремонту. Однак заміри використаного лісу по багатьох об'єктах свідчать про те, що їх фактично використано значно менше, ніж вказано у звітах.

Виконроб **М. Д. Січко** списав на ремонт оздоровчого табору «Чорноморка» 12 м³ лісу (фактично ж використано його менше), на ремонт даху корпусу в провулку **Маяковського** — 7 м³, (а використано менше). **М. Д. Січко**

списав зайвих понад 16 м³ піломатеріалів.

Виконроб **Є. П. Комісаренко** на ремонт ідальні № 9 списав у матеріальних звітах 7,88 м³ піломатеріалів, а фактично на ремонт пішло менше лісу. Чимало піломатеріалів зайве списав виконроб **М. П. Добротенко**.

Велика недостача лісу у виконроба **В. С. Селіхова**. Коли перевірили, скільки затрачено лісу на ремонт даху корпусу по вулиці Радянської Армії, виявили, що обрешітка під покрівлю... стара, а розмір «відремонтованої» покрівлі за звітним **В. С. Селіхова** складає 1209 квадратних метрів, насправді ж площа її — всього 542 м². А звідси і безпідставне визначення вартості роботи на дахові.

Таким ось чином всі виконробі разом невідомо куди поділи не багато, не мало — понад 35 кубометрів лісу. Перевіркою також встановлені

факти завищення норм піломатеріалів на одиницю виробів, низьку якість ремонтних робіт на окремих об'єктах, інші порушення і зловживання.

Результати перевірки народних дозорців стали об'єктом серйозного, принципового обговорення на засіданні партійного комітету університету. У прийнятій парткомом постанові зазначено, що грубі порушення в роботі будгрупп АГЧ стали наслідком того, що контроль з боку проректора **І. Г. Рутівського** та старшого виконроба **Є. М. Коваленка** за роботою підлеглому апарату здійснювався незадовільно. Партбюро і група народного контролю АГЧ послабили контроль за роботою будгруппи.

Партком ухвалив за допущені недоліки в роботі будгруппи, в результаті яких нанесено матеріальних збитків університетові, членів КПРС **І. Г. Рутівського**, та **Є. М. Коваленка** суворо попередити. Партком зажадав від них в

місячний строк усунути викриті недоліки в роботі будгруппи в цілому і кожного виконроба окремо.

Згідно з постановою парткому ректор університету пред'явить до винних у розбазарюванні лісоматеріалів цивільний позов на відшкодування їх вартості.

Ось таким вимагується фінал отих зловживань і порушень, які граничять з кримінальним кодексом. І героєм нашої розповіді слід замислитися над цим і працювати надалі чесно, в мирі з законом, щоб їхні акти на списання лісу більше ніколи не пахли «липою».

В. ГОМІН.

КОЛИ ВЕРСТАВСЯ НОМЕР.

Комуністи АГЧ на своїх зборах розглянули персональну справу комуніста **Є. М. Коваленка**, старшого прораба будгруппи. За допущені прорахунки в роботі йому оголошено догану.

стор. 3

В мові української народності

Нещодавно вийшов з друку останній, другий том Словника староукраїнської мови XIV—XV століть. Всього у двох томах Словника зареєстровано, прокоментовано і проілюстровано прикладами, зібраними з пам'яток мови української народності XIV—XV ст., 11528 слів. Нові слова в мові української народності, що були зареєстровані в першому томі словника, аналізувалися в номері нашої газети за 16 квітня минулого року. Сьогодні аналізуємо такі слова, зареєстровані у другому томі Словника. А сам Словник нещодавно був висунутий на здобуття Державної премії.

З генетичного погляду серед поданих у словникові слів є: 1) слова, успадковані українською мовою з мови праслов'янської; 2) слова, успадковані українською мовою з мови давньоруської; 3) нові слова, які утворилися у мові української народності в XIV—XV ст.; 4) нові слова, що були запозичені в мову української народності з інших мов у XIV—XV ст.

Назимок — однорічне теля (XV); **належати** — бути чиеюсь власністю (XIV); **наступник** — продовжувач діяльності, наступник (XIV); **незгода** — відсутність домовленості, непорозуміння (XIV); **обора** — огорожене місце для худоби (XV); **отмовити** — відмовити (XV); **пан** — представник привілейованих верств феодального суспільства. Слово **пан** запозичене в українську мову або з чеської, або з польської мови в XIV ст.; **податок** — грошові чи натуральні збори з підлеглих людей (XIV); **позичити** — взяти в когось щось у тимчасове користування (XIV); **полудень** — південь (XV); **порадитися** — обміркувати, прийняти рішення (XV); **пригода** — несподівана неприємність (XIV); **рада** — збори, на яких обмірковують якість питання, ухвалу; **порада**. Слово **рада** запозичене в українську мову з німецької або через чеську, або через польську мову XIV ст.; **русин** — назва українця феодальної доби (XIV); **рушати, рушити** — не додержувати, не виконувати, порушувати (XV); **свар** — сварка (XIV); **свідок** — особа, яка щось підтверджує або заперечує; **селя-**

нин — житель села (XV); **сlobодник** — вільний від феодальних повинностей (XV); **спитати** — довідатись у когось про щось (XV); **справа**—діло (XIV); **тиждень** — сім днів, неділя (XIV); **тримати** — володіти, наприклад, землею на правах власності (XV); **тягатися** — судитися, позиватися (XV); **уживати** — користуватися (XIV); **ужиток** — сільськогосподарське угіддя, яке дає прибуток, пожиток, вигоду (XIV); **школа** — втрата, збитки. Слово **школа** запозичене в українську мову через польську з німецької мови в XV ст.; **школа**—навчальний заклад. Слово **школа** запозичене в українську мову з латинської через мову польську в XIV ст.; **шукати** — прагнути знайти, виявити когось чи щось. Слово **шукати** запозичене в українську мову з німецької через чеську або польську мову в XIV ст.; **ховати** — перетримувати, переховувати (XV); **юнак** — молодий хлопець (XV); **ярмарок** — торг, що відбувається раз на рік. Слово **ярмарок** запозичене в українську мову з німецької через чеську або польську мову в XV ст.; **ятка**—торгова палатка, рундук, ларьок (XV).

Вище ми навели декілька десятків нових слів, що вперше були вжиті в пам'ятках літературно-писемної мови української народності. Після кожного прокоментованого слова в дужках римськими цифрами подане століття написання пам'ятки, з якої в словникові наведено ілюстративне речення. Правда, треба знати, що в епоху феодалізму в усній мові те чи інше слово могло активно функціонувати за сто й більше років до того, як воно вперше стало вживатись у писемній мові.

Подані рідномовні нові слова творилися за давніми праслов'янськими та давньоруськими словотворчими моделями і за традиційними словотворчими засобами. А нові слова іншомовного походження підкорялися фонетико-морфологічним нормам мови, української народності.

Студенти філологи та історики, майбутні вчителі, у своїй практичній діяльності можуть стикнутися з потребою розповісти учням історію деяких наведених слів. На задоволення цієї потреби ми й написали цей короткий історичний етюд.

А. МОСКАЛЕНКО, доцент.

СЬОГОДНІ ОДЕСУ важко уявити без пам'ятника О. С. Пушкіну. Ось вже 90 років стоїть він на Приморському бульварі, пригугуючи до себе людей різного віку з різних

міст і країн. Про драматичну історію створення монумента розповідає студент другого курсу філологічного факультету В. Нездоймишапко.

Від

В 1880 році, після відкриття в Москві пам'ятника О. С. Пушкіну, у великих містах Росії пройшли урочисті засідання, присвячені пам'яті великого російського поета. Серед цих міст була і Одеса. «Слов'янське благодотворне товариство» зібралось тут, щоб прослухати доповідь редактора газети «Одесские ведомости» М. Тройницького, колишнього вихованця Рішельєвського ліцею. Виступ було присвячено перебуванню поета в Одесі. Члени спілки висловили побажання створити пам'ятник О. С. Пушкіну і в нашому місті. Ця пропозиція була гаряче схвалена, і комітет, до складу якого ввійшли викладачі Новоросійського університету, співробітники одеських газет, розпочав роботу. Передусім він звернувся за допомогою до Державної думи, але купці і чиновники, які засідали в ній, відмовилися голосувати за виділення коштів на будівництво пам'ятника вільнолюбивому поетові.

Доводилося розраховувати лише на пожертвування жителів міста, справжніх шанувальників генія Пушкіна.

Збирачі грошей заходили до кожного будинку і розповідали про те, що в Одесі буде збудовано пам'ятник О. С. Пушкіну. До спеціально підготовлених книжок заносилися суми пожертвувань карбованців. І справа не в розмірах, а в тому глибоко від десяти копійок до ста му почутті любові до поета, що керувало одеситами, які бажали взяти участь в спорудженні глибокої поваги жителів нашого міста до пам'яті поета.

женні пам'ятника. Ці книжки, що зберігаються в обласному архіві, — яскраве свідчення. Одним з тих, хто відмовився взяти участь в спорудженні пам'ятника, був столичний

громадян

генерал-губернатор О. Г. Строганов. В молодості Строганов знав Пушкіна. Коли до нього звернувся з проханням сприяти спорудженню пам'ятника, він обурливо вигукнув: «Пам'ятник? Кому? Кинжальнику? Я пам'ятників кинжальникам не ставлю. Я до цього ще не дійшов. І куди поліція дивиться?». Строганов не міг вибачити поетові антиурядового вірша «Кинжал», який був написаний в 1821 році, а опублікований вперше лише в 1876 році. Цензура вже нарешті дозволила надрукувати цей вірш, а Строганов продовжував ненавидіти його автора.

Коли було зібрано 5000 карбованців, в газеті «Одесский вестник» було опубліковано звернення до всіх скульпторів із закликом надсилати проекти пам'ятника. Комітет по спорудженню пам'ятника оголосив конкурс на кращий проект і затвердив

три премії. На конкурс надійшло десять проектів. На сторінках газети широко обговорювались проекти майбутнього пам'ятника. Перша премія і золота медаль були присуджені скульптору Ж. А. Болонській і архітектору Х. К. Васильєву. Було задумано пам'ятник-фонтан, що символізував безсмертя пушкінської поезії.

Тим часом продовжувався збір коштів і обговорювалося

Одеси...

місце спорудження. Нарешті було вирішено встановити пам'ятник на Приморському бульварі, де бере початок вулиця, на якій жив поет. Але коли почали закладати фундамент, виявилось, що місце обрано невдало, бо через зсуви схил на бульварі руйнувався. Багато коштів пішло на закріплення ґрунту. Скульптор Едуардс, який керував спорудженням пам'ятника, відмовився від плати за роботу. Безкоштовно трудилися на будівництві й інші спеціалісти. І все ж зібраних грошей було мало, будівництво затягувалось.

(Далі буде).

Перша мандрівка у світ... Фото студента П. ГРЕБЕНЮКА.

НАГОРОДИ КОМПЛЕКСУ ГПО

Розглянувши матеріали, представлені комісією з комплексу ГПО, кафедри фізичного виховання і правління спортивного клубу, ректор університету В. В. Сердюк наказав нагородити велику групу студентів, які повністю виконали норми і вимоги IV ступеню комплексу «Готовий до праці та оборони».

Незабаром срібні значки ГПО одержать 38 студентів геолого-географічного факультету і 32 студенти філфаку.

спортсменів політехнічного інституту.

До змагань цього року орієнтувальники готувалися досить серйозно. І підготовка ця не пройшла даремно — кубок «Визволення Одеси» знову в руках нашої команди.

Добре виступили на змаганнях студенти геолого-географічного факультету Микола Гирба і Олександр Баннер, слухачка підготовчого відділення, кандидат в майстри спорту Марина Ямчукова, студентка мехмату першорозрядника Віра Катюжанська і студентка юридичного факультету Ніна Ільницька.

П. ГУСАК, тренер зі спортивного орієнтування.

В. о. редактора В. БЕХТЕР.

Відчутна допомога

Закінчилися змагання серед жінок волейбольних команд VII Спартакіади УРСР. Вдало виступила на них команда Криму, шефство над якою взяв наш університет — вона посіла п'яте місце. Слухач школи молодого журналіста, студент біофаку Валерій ГЕРАСИМЮК взяв інтерв'ю у тренера команди Юрія Івановича ЗУЄВА.

— Юрій Іванович, у порівнянні з минулим роком Ваша команда досягла значних успіхів, перемістившись з 13 місця на 5. Що сприяло цьому?

— Тут має місце ряд факторів. Наша команда була вдало укомплектована. Всі волейболістки пройшли хорошу технічну, тактичну і моральну підготовку.

Кого з гравців команди Ви могли б назвати кращим?

— Мабуть, Ніну Муковніну. Вона стабільно і вдало

пройшла всю дистанцію змагання.

— Якою оцінкою Ви можете оцінити гостинність «шефів»?

— Тільки оцінкою «відмінно». Нам були створені хороші умови для тренувань і відпочинку. Комітет комсомолу університету у всьому сприяв команді. Ми залишили подяку комітетові комсомолу за виявлену допомогу. До нас була закріплена студентка V курсу біологічного факультету Оксана Штокало, яка провела велику роботу. Їй допо-

магали студенти Л. Цулукидзе, К. Воля, Д. Патрєв.

— Як було організовано культурний відпочинок команди?

— Шефи потурбувались і про це. План відпочинку був ними складений заздалегідь. Ми подивилися балет «Ан на Кареніна» в оперному театрі, відвідали театр музкомедії, ознайомилися з музеями та іншими визначними місцями Одеси, взяли участь у покладанні квітів до пам'ят-

ника В. І. Леніну на площі ім. Жовтневої революції.
— І останнє питання. Які плани на майбутнє?
— Незабаром ми візьмемо участь в змаганнях на кубок України. Наша мета — спробувати виграти.

Кубок знову наш

Два дні в лісі поблизу Кодими тривали змагання зі спортивного орієнтування на кубок «Визволення Одеси».

Вперше ці змагання проводилися в 1976 році. Тоді кубок виграла спортсменка університету. В 1977 році змагання не проводилися, а в 1978 році кубок перейшов до